

Bemærkninger til forslaget

A. Forhistorie.

I overensstemmelse med en resolution, der vedtoges på den i maj—juni 1950 afholdte femte generalforsamling i De Forenede Nationers organisation for undervisningsmæssige, videnskabelige og kulturelle spørgsmål (Unesco), har Unesco i årene 1950—51 undersøgt, på hvilke områder der er særlig trang til og mulighed for at oprette internationale videnskabelige institutter. Undersøgelsen har vist, at der er stor interesse for at få oprettet et europæisk institut for atomkæreforskning. Man vil herved åbne mulighed for et meget værdifuldt samarbejde, der kan tage opgaver op, som ingen europæisk stat kan løse på egen hånd på grund af det kostbare udstyr, der kræves. Man vil endvidere modvirke den igangværende udvikling hen imod en ensidighed i den internationale videnskabelige udveksling indenfor denne videnskabsgren.

I fortsættelse af de omhandlede indledende undersøgelser afholdtes efter indbydelse fra Unesco en international konference vedrørende organiseringen af studier med henblik på etableringen af et europæisk center for atomkæreforskning. Konferencen trådte sammen i Paris i dagene 17.—21. december 1951, og efter at et nedsat arbejdsudvalg havde udarbejdet et konventionsudkast i overensstemmelse med de her truffne beslutninger, afsluttede konferencen sit arbejde i Genève i dagene 12.—15. februar 1952.

I konferencen deltog repræsentanter for Belgien, Danmark, Frankrig, Grækenland, Holland, Italien, Jugoslavien, Norge, Schweiz, Storbritannien, Sverige og forbundsrepublikken Tyskland samt observatører fra 8 ikke europæiske stater og fra europarådet. Som resultat af de stedfundne forhandlinger undertegnede den 15. februar 1952 følgende 2 aktstykker, der begge er gengivet ovenfor:

- a. Overenskomst hvorved der oprettes et råd af repræsentanter for europæiske stater til at planlægge et internationalt laboratorium og til at organisere andre former for samarbejde ved atomkæreforskning.
- b. Et til overenskomsten knyttet tillæg vedrørende bidrag til rådets arbejde fra medlemsstater.

B. Danmarks deltagelse i konferencen i Paris (17.—21. december 1951) og i Genève (12.—15. februar 1952).

Ved skrivelse af 31. august 1951 indbød Unesco's generaldirektør Danmark til at deltage i konferencen, hvilken indbydelse modtoges, efter at Københavns universitet og den danske Unesco-nationalkommission havde udtalt sig for Danmarks deltagelse. Den danske delegation fik følgende sammensætning: Rektor for Københavns universitet, professor, dr. phil. H. M. Hansen og professor ved Københavns universitet, dr. phil. Jakob Nielsen som delegerede og Hans Ekscellence, professor ved Københavns universitet, dr. phil. et sc. et techn. Niels Bohr og professor ved Københavns universitet, dr. phil. J. C. Jacobsen som sagkyndige rådgivere.

C. Overenskomstens indhold.

Overenskomsten består af 9 artikler.

Ifølge artikel I oprettes der et råd af europæiske stater med det *formål* at planlægge et internationalt laboratorium og organisere andre former for samarbejde indenfor atomkæreforskning. Formålet med rådets oprettelse er således at skabe faste rammer om og økonomiske muligheder for det videre forberedende arbejde med henblik på oprettelsen af et internationalt laboratorium. Den endelige afgørelse om laboratoriets oprettelse, dets udstyr og virksomhed skal træffes ved en ny international overenskomst, der tænkes udarbejdet som et resultat af rådets arbejde. I overensstemmelse hermed er gyldigheden af nærværende overenskomst om oprettelse af det forberedende råd tidsbegrænset til en periode af 18 måneder, jfr. nærmere ad art. VIII.

Jævnsides med det planlæggende arbejde med henblik på oprettelsen af det internationale laboratorium skal rådet organisere andre former for videnskabeligt samarbejde, og det er tanken, at et sådant samarbejde skal søges iværksat snarest mellem eksisterende videnskabelige institutioner uden at afvente oprettelsen af et internationalt laboratorium.

Rådets virksomhedsområde er fysisk forskning vedrørende atomkerner. Det skal alene beskæftige sig med grundvidenskabelig forsk-